A.C. Joshi Library
P.U. Chandigarh

MSS No. 24 Subject

Name of MSS SUBHASHIT

Author NOT AVAILABLE

Period — Folios

Script SANSKRIT Source

Missing Folios

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

A. no. 24.

(२४)

२।५।२।८

MS No: 24

२४

24 24

(२४)

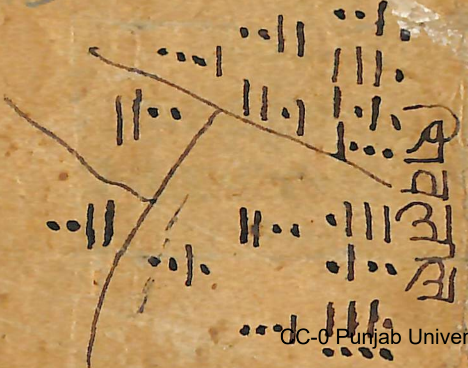

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

SUBHASITA (Sanskrit)

१४ वसंततिलका 294

श्री १

ॐश्रीगणेशायनमः ॐयांचिंतयामिसततंमयिसाविरक्ता साप्यन्यमिच्छति
जनंसजनोन्यसक्तः अस्मत्कृतेचपरिशुष्यतिकाचिदन्याधिक्तांचतंच
मदनंचइमांचमांच १ अज्ञःसुखमाराध्यःसुखतरमाराध्यतेविशे गाथापथ्या
षज्ञः ज्ञानलवदुर्विदग्धंब्रह्मापिनरंनरंजयति २ प्रसह्यमणिमु १९ पृथ्वी
द्धरेन्मकरवक्त्रदंष्ट्रांकुरात्समुद्रमपिसंतरेत्प्रचलदूर्मिमालाकुलं प.८।५
भुजंगमपिकोपितंशिरसिपुष्पवद्धारयेन्नतुप्रतिनिविष्टमूर्खजन
चित्तमाराधयेत् ३ लभेतसिकतासुतैलमपियत्नतःपीडयन्पिबेच्च १

MS. No 24

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

मृगतृष्णिकास्वसलिलंपिपासार्द्दितः कदाचिदपिपर्यटन्नेवप्राप्नात्रिषा-
णमासादयेन्नतत्रतिनिविष्टमूर्खजनचित्तमाराधयेत् ४ प्राप्नोदिव
सधूसरोगलितयौवनाकामिनीसरोविगतवारिजंमुखमनन्तरंस्वा-
कृतेः प्रभुर्धनपरायणः सततन्दुर्गतः सज्जनौन्नृपांगणगतः खलोम
नसिसप्तशल्यानिमे ५ मणिः शाणोल्लीढः समरविजयीहेतिनिह
तोमदक्षीणोनागः शारदिसरितः श्यानपुलिनाः कलाशेषश्चंद्रः सुर
तमृदितावालवनिता ॥ तनिम्नाशोभंतेगलितविभवाश्चार्थिषुजनाः ६

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

शीलवति॥ पदार्थेषु

श्री परिक्षीणः कश्चित्स्पृहयति यवानां प्रसृतये स पश्चात्संपूर्णो गणयति

धरित्रीं तृणसमां अतश्चानेकान्तौ गुरुलघुतयार्थेषु धनिनामव- १५ शा० द्विलवैकी

२ स्थावस्तूनि प्रथयति च संकोचयति च ७ शास्त्रोपस्कृतशब्दसुंदरगि- ऊं० १२१७

समय: रः शिष्यप्रदेयागमा विख्याताः कवयो वसंति विषये यस्य प्रभो र्निर्द्ध-

नाः तज्जाड्यं वसुधाधिपस्य सुधियो ह्यर्थं विनापीश्वराः कुत्स्याः स्युः

कुपरीक्षकैर्न मणयो यैरर्घतः पातिताः ८ विपदि धैर्यमथाभ्युदये

क्षमा सदसि वाक्पटुता युधि विक्रमः यशसि चाभिरुचिर्व्यसनं श्रुतौ १

१२ द्रुतविलंबितं

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

१४ वसंततिलका

प्रकृतिसिद्धमिदंहिमहात्मनां ॥ १९ निंदंतुनीतिनिपुणायदिवास्तुवं-
तुलक्ष्मीःसमाविशतुगच्छतुवायथेष्टं अद्यैववामरणमस्तुयुगां-
तरेवान्याय्यात्पथःप्रविचलंतिपदंनधीराः २० हर्तुर्यातिनगोचरं १५ शार्दूल
किमपिशंपुष्णातियत्सर्वदार्थिभ्यःप्रतिपाद्यमानमनिशंप्राप्नो-
तिवृद्धिंपरां कल्पांतेष्वपिनप्रयातिनिधनंविद्याख्यमंतर्द्धनंयेषां
तान्प्रतिमानमुज्झतनृपाःकस्तैःसहस्पर्द्धते २१ अधिगतपरमा- १६ मालिनी प.८।७
र्थान्पंडितान्मावमंस्थास्तृणमिवलघुलक्ष्मीर्नैवतान्संरुणद्धि ।

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

शार्दूल
शिथिलप्रायोपि २

श्री
२

अभिनवमदलेखाश्यामगंडस्थलानां नभवतिविसतंतुर्वारणंवारणा
नां ॥१२॥ क्षुत्क्षामोपिजराकृशोपिविगतप्रायोपिकष्टांदशामापन्नो
पिविपन्नदीधितिरपिप्राणेषुनश्यत्स्वपि॥ मत्तेभेंद्रविभिन्नकुंभकव
लग्रासैकवद्धस्पृहः किंजीर्णंतृणमत्तिमानमहतामग्रेसरःकेसरी
शिखरिणी
॥१३॥ विपद्युच्चैःस्थेयंपदमनुविधेयंचमहतांप्रियान्याय्यावृत्तिर्म
लिनमसुभंगेप्यसुकरं॥ असंतोनाभ्यर्थ्याःसुहृदपिनयाच्यःकृ
शधनःसतांकेनोद्दिष्टंविषममसिधाराव्रतमिदं॥१४॥ मनस्विवच
२
१५ मालिनी प.८१

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

सि काये पुण्यपीयूषपूर्णास्त्रिभुवनमुपकारश्रेणिभिः प्रीणयंतः
परगुणपरमाणून्पर्वतीकृत्य नित्यं निजहृदि विकसंतः संति स
न्तः कियंतः १५ इतः स्वपिति केशवः कुलमितस्तदीयद्विषामित
श्च शरणार्थिनः शिखरिपत्रिणः शेरते इतोपि वडवानलः सहस
मस्तसंवर्तकैरहो विततमूर्जितं भरसहं च सिंधोर्वपुः १६ क्वचि
द्भूमौ शय्या क्वचिदपि च पर्यंकशयनं क्वचिच्छाकाहारः क्वचिद
पि च शाल्योदनरुचिः क्वचित्कंथाधारी क्वचिदपि च दिव्यांबरधरो

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

मनसीकार्यार्थीनगणयतिदुःखंनचसुखं १७ येसंतोषसुखप्रमो

दमुदितास्तेषांनभिन्नामुद्देयेत्वन्येधनलुब्धसंकुलधियस्तेषांन

तृष्णाहता इत्थंकस्यकृतेकृतःसविधिनाताहक्पदंसंपदांस्वात्म

न्येवसमाप्तहेममहिमांमेरुर्नमेरोचते १८ नमस्यामोदेवान्ननु

वतविधेस्तेपिवशगाविधिर्वंद्यःसोपिप्रतिनियतकर्मैकफलदः

फलंकर्मायत्तंयदिकिममरैःकिंचविधिनानमस्तत्कर्मभ्योविधि

रपिनयेभ्यःप्रभवति १९ दोर्मंत्र्यात्वृपतिर्विनश्यतियतिःसंगा

श्री. ४

४

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

श्री ५

पालितोपिकरप्राणैश्चतपतस्पैवके
दुकंडुकः प्रायेणहाधुनामसखापि
न्यो विपत्तयः प्रायाः कंडपातेनेतथा
तन्मर्चयः पतन्नपितुपातन ॥ १९ ॥ ५

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

स्तुतोत्मात्मनात्र् विश्वोनधयपनात्कु
लं कुलनयात्र् श्रीलंखलोपात्मनात्र् ॰
मैत्रीचाप्रणयात् सुप्तश्चिरनपात्रैर्वां
ह्याकाममात् स्त्रीगर्भोदनवेद्मणादत्तोक्षे
षिः॰ त्पागात्प्रमादाद्गनम्

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

१४ व सं ता तैलका

त्वनार्यः पतति मृत्यिंड पतनं यथा २५ प्रीणाति यः सुचरितैः पितरं

स पुत्रो यद्भर्तुरेव हितमिच्छति तत्कलत्रं तन्मित्रमापदि सुखे

च समक्रियं यदेतत्त्रयं जगति पुण्यकृतो लभंते २६ संपत्सुम

हतां चित्तं भवत्युत्पलकोमलं आपत्सु च महाशैलशिलासंघा

तकर्कशं २७ दुर्जनः परिहर्तव्यो विद्ययालंकृतोपि सन् मणि

ना भूषितः सर्पः किमसौ न भयंकरः २८ त्वीरिणात्मगतोद्दका

यहि पुष्पाहतां प्रानेखिलां दीरितां समैवदयतेनपयसा स्याः

र क्रतत्वंकमला
नां सत्पुरुषा
णां चरोपकारि
ता॥ अस्तत्वंच
त्रिर्दृयत्वे स्वभा
उत्तिङ्ग्रेतिषुत्रित
ये॥१॥ स्रा वरी॥

कु कुछ ४
त्वं कृत तोर
१५ सौर्दूलो २१७

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

मगपतिन [illegible] विक [illegible] नेतु पा [illegible] ह [illegible] ते काद्दले

ताच [illegible] ला [illegible] न कुलालवत्रि य [illegible] तो [illegible] चक्रिकं४

ड मां डे [illegible] वेभ्ये न द श्रवता [illegible] वत्रेश्वरी भगवती

हे हि [illegible] गं [illegible] रे [illegible] डो दे [illegible] व

मा ति [illegible] यति [illegible] ना र ने की र [illegible] ६

चरे: नमय तेषाँ

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

वद्वेगतीहिमहात्मनः मूर्द्धिवासर्व्वेलोकस्यशीर्यतेवन[illegible]एवे ३७ मो
नान्मूकः प्रवचनपटुर्वातुलोजल्पकोवा धृष्टः पार्श्वेभवतिवतथा
दूरतश्चाप्रगल्भः क्षांत्याभीरुर्यदिनसहतेप्रायशोनाभिजातः से
वाधर्मः परमगहनोयोगिनामप्यगम्यः ३८ नम्रत्वेनोन्नमंतः प
रगुणकथनैः स्वान्गुणान्ख्यापयंतः स्वार्थान्संपादयंतोवि
ततपृथुतरारंभयत्नाः परार्थे क्षांत्यैवाक्षेपरूक्षाक्षरमुखरमुखा
न्दुर्मुखान्दूषयंतः संतः साश्चर्यचर्याजगतिबहुमताः क

दू॰षयंतः १

श्री॰ स्यनाभ्यर्च्चनीयाः ३९ लोभ... गुणेन किं पिशुनता यदस्ति किं पातकैः
८ सत्यं चेत्तपसा च किं शुचि... तीर्थेन किं सौजन्यं यदि किं नि
जैः स्वमहिमा यद्यस्ति किं ...नैः सद्विद्या यदि किं धनैरपयशो यद्य
स्ति किं मृत्युना ४० अंभोजिनीवननिवासविलासमेव हंसस्य हं
ति नितरां कुपितो विधाता ...न्त्वस्य दुग्धजलभेदविधौ प्रसिद्धां वैद
ग्ध्यकीर्त्तिमपहर्त्तुमसौ समर्थः ४१ खल्वाटो दिवसेश्वरस्य किरणैः
संतापितो मस्तके वाञ्छन्देशमनातपं विधिवशात् बिल्वस्य मूलं गतः ८

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

तत्राप्यस्यमहाफलेनपतताभग्नंसशब्दंशिरः प्रायोगच्छतियत्रभा
ग्यरहितस्तत्रैवयांत्यापदः ४२ नैवाकृतिःफलतिनैवकुलंनशी लं
विद्यानचापिनचयत्नकृतापिसेवा भाग्यानिपूर्वतपसाकिलसं
चितानिकालेफलंतिपुरुषस्ययथैववृक्षाः ४३ ऐश्वर्यस्यविभूष
णंसुजनताशौर्यस्यवाक्संयमो ज्ञानस्योपशमःश्रुतस्यविनयो
वित्तस्यपात्रेव्ययः अक्रोधस्तपसःक्षमाप्रभवितुर्धर्मस्यनिर्व्याज
ता सर्वेषामपिसर्वकारणमिदंशीलंपरंभूषणं ४४ एतेसत्पुरु

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

श्री. षाः परार्थघटकाः स्वार्थं परित्यज्य ये सामान्यास्तु परार्थमुद्यमभृतः

९ स्वार्थाविरोधेन ये तेमी मानुषराक्षसाः परहितं स्वार्थाय निघ्नंति ये

ये तु घ्नंति निरर्थकं परहितं ते के न जानीमहे ४८ जाड्यं धियो हर

ति सिंचति वाचि सत्यं मानोन्नतिं दिशति पापमपाकरोति चेतः प्र

सादयति दिक्षु करोति कीर्त्तिं सत्संगतिः कथय किं न करोति पुंसां ४९

वांछा सज्जनसंगमे परगुणे प्रीतिर्गुरौ नम्रता विद्यायां व्यसनं स्वयो ९

षिति रतिर्लोकापवादाद्भयं भक्तिः शूलिनि शक्तिरात्मदमने संसर्ग

तकोति ३ः

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

मुक्तिः खले येष्वेते निवसंति निर्मलगुणास्तेभ्यो नरेभ्यो नमः ४७
दुर्ग्राह्यं हृदयं तथैव वदनं यद्दर्पणांतर्गतं भावः पार्वतसूक्ष्ममा-
र्गविषमः स्त्रीणां न विज्ञायते चित्तं पुष्करपत्रतोयतरलं विद्वद्भि-
राशंसितं नारीनाम विषांकुरैरिव लता दोषैः समं वर्द्धिता ४८
तृस्नां भिंधि भज क्षमां जहि मदं पापे रतिं मा कृथाः सत्यं ब्रूह्यनुया-
हि साधुपदवीं सेवस्व विद्वज्जनं मान्यान्मानय विद्विषोप्यनुनय प्रच्छा-
दय स्वान्गुणान् कीर्तिं पालय दुःखिते कुरु दयामेतत्सतां चेष्टितं ४९

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

श्री॰ गुणवदगुणवद्वाकुर्व्वताकार्यमादौ परिणतिरवधार्यायत्नतःपं
९ डितेन अतिरभसकृतानांकर्मणामाविपत्ते र्भवतिहृदयदाही
शल्यतुल्योविपाकः ९० स्थाल्यांवैदूर्यमय्यांपचतितिलखलि
चांदनैरिंधनौघैः सौवर्णैर्लांगलाग्रैर्लिखतिववसुधामर्कमूलस्य
हेतोः छित्वाकर्पूरखंडान्वृतिमिवकुरुतेकोद्रवाणांसमंतात्
प्राप्येमांकर्मभूमिंनचरतिमनुजोयस्तपोमंदभाग्यः ९१ वनेरं
णेशत्रुजलाग्निमध्येमहार्णवेपर्व्वतमस्तकेवा सुप्तंप्रमत्तंविष १०

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

मैनाकस्य

श्री· लदहनोद्गारगुरुभिः तुषाराद्रेः सूनोरहह पितरि क्लेशविवशे नचा
११ सौ संपातः पयसि पयसां भर्तुरुचितः ५५ नेता यत्र बृहस्पतिः प्र
हरणं वज्रं सुराः सैनिकाः स्वर्गो दुर्गमनुग्रहः खलु हरेरैरावणो वा
रणः इत्यैश्वर्यबलान्वितोपि मघवा भग्नः परैः संगरे तद्व्यक्तं ननु
दैवमेव शरणं धिग्धिग्वृथा पौरुषं ५६ कर्मायत्तं फलं पुंसां बुद्धिः
कर्मानुसारिणी तथापि सुधिया भाव्यं सुविचार्यैव कुर्वता ५७
आलस्यं हि मनुष्याणां शरीरस्थो महान्रिपुः नास्त्युद्यमसमो बंधुः ११

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

मस्थितंवारक्षंतिपुण्यानिपुराकृतानि ५२ भीमंवनंभवतितस्य
पुरंप्रधानंसर्वेजनाःसुजनतामुपयांतितस्य कृत्स्नाचभूर्भवति
सन्निधिरत्नपूर्णायस्यास्तिपूर्वसुकृतंविपुलंनरस्य ५३ मज्जत्व
म्भसियातुमेरुशिखरंशत्रूञ्जयत्वाहवे वाणिज्यंकृषिसेवना
दिसकलाविद्याःकलाःशिक्षतु आकाशंविपुलंप्रयातुखगवत्
कृत्वाप्रयत्नंपरं नाभाव्यंभवतीहकर्मवशतोभाव्यस्यनाशःकुतः
५४ वरंप्राणच्छेदःसमदमघवन्मुक्तकुलिश प्रहारैरुद्गच्छद्बह

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

श्री॰ नयः संभाविताः पंचषास्तान्प्रत्येषविशेषविक्रमरुचीराहुर्नवैरायते
१२ द्वावेवग्रसतेदिनेश्वरनिशाप्राणेश्वरौभास्वरौ भ्रातः पर्वणिपश्य
दानवपतिः शीर्षावशेषाकृतिः ९३ दानेनपाणिर्नतुकंकणेनश्रो
त्रंश्रुतेनैवनकुंडलेन विभातिकायः करुणापराणांपरोपकारेणन
चंदनेन ९४ जयंतितेसुकृतिनोरससिद्धाः कवीश्वराः नास्तियेषां
यशः कायेजरामरणजन्मभीः ९५ यद्धात्रानिजभालपट्टलिखितं
स्तोकंमहद्वाधनं तत्प्राप्नोतिमरुस्थलेपिनियतंमेरौततोनाधिकं (१२

यंकृत्वानावसीदति ८८ वरंपर्वतदुर्गेषुभ्रांतंवनचरैःसह नोमूर्ख
जनसंसर्गःसुरेंद्रभवनेष्वपि ८९ दानंभोगोनाशस्तिस्रोगतयो
भवंतिवित्तस्य योनददातिनभुंक्तेतस्यतृतीयागतिर्भवति ९०
यस्यास्तिवित्तंसनरःकुलीनःसपंडितःसश्रुतवान्गुणज्ञः सए
ववक्तासचदर्शनीयःसर्वेगुणाःकांचनमाश्रयंति ९१ रत्नैर्महा
र्हैस्तुतुषुर्नदेवानभेजिरेभीमविषेणभीतिं सुधांविनानप्रययु
र्विरामंननिश्चितार्थाद्विरमंतिधीराः ९२ संत्यन्येपिबृहस्पतिप्रमु

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

नद्दीरो भवविनवत्सकपणंाहनिंहथामाकथाः क्रूपेपक्षपयोनिधा
वपिद्यदोगरक्षातितुल्यंजलं ८६ लांगूलचालनमथश्वरणावपातं
भूमौनिपत्यवदनोदरदर्शनंच श्वापिंडदस्यकुरुतेगजपुंगवस्तुधी
रंविलोकयतिचाटुशतैश्वभुंक्ते ८७ राजन्दुधुक्षसियदिक्षितिधे
नुमेनांतेनाद्यवत्समिवलोकमिमंपुषाण तस्मिंश्वसम्यगनिशंप
रिपोष्यमाणेनानाफलैःफलतिकल्पलतेवभूमिः ८८ सत्यानृ
ताचपरुषाप्रियवादिनीच हिंस्रादयालुरपिचार्थपरावदान्या नि

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative

श्री.
२३

त्वययाप्रचुरनित्यधनागमाचवारांगनेवनृपनीतिरनेकरूपा ६९
नकश्चिच्चंडकोपानामात्मीयोनामभूभुजां होतारमपिजुह्वानंस्पृ
ष्टोदहतिपावकः ७० विरमविरमायासादस्माद्दुरध्यवसायतो १
विपदिमहतांधैर्यध्वंसंयदीक्षितुमीहसे अयिजडविधेकल्पापाये ग्य
व्यपेतनिजक्रियाः कुलशिखरिणःक्षुद्रानैतेनवाजलराशयः
७१ अकरुणत्वमकारणविग्रहः परधने,परहृतिः परयोषिति स्पृ
जनबंधुजनेष्वसहिष्णुताप्रकृतिसिद्धमिदंहिदुरात्मनां ७२ कां २३

नायरतिः२

प्रमत्तचक्री
यत्रानुकम्पाः

CC-0 Punjab University Chandigarh. An eGangotri-Vaidika Bharara Initiative